Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭНСИЭЛИ

Нам улуһуһун хаһыата 1935 сыл алтыннан 5 күнүгэр тэрилтэлэнитэ

2002 с.
Кулун тутар
12
күнэ
оптуорунньук
№ 30 (9025)

ҮС СЫЛЛААХ ҮЛЭ БЫЛААННАННА

Икки сыллааҕыта Саха сиригэр республика бастакы Президенэ М.Е. Николаев көҕүлэҥнинэн «2000 сылга — 2000 үтүө дьыала» диэн аатталаах бүтүн республикатааҕы общественнай-патриотическай хамсааһын саҕаламмыта. Ити бачыымы республика бары улуустара, куораттара өйөөннөр, нэһилиэнньэ күүһүнэн баччаанна диэри кыайан оҥоһуллубатах, тутуллубатах үлэлэри кылгас кэмнэ үрдүк хаачыстыбалаахтык ыыттылар. Хаһыат корреспондена «Үтүө дьыалалар» ведомстволар икки ардыларынааҕы сүрүннүүр дирекция директора И.В. Бочкаревы аастыт оттүгэр ыытыллыбыт уонна кэлэр үс сылга былааннанар үлэлэр туһунан кэпсэттэ.

— «Үтүө дьыала» бүтүн республикатааҕы хамсааһын чэрчитинэн 2000-2001 сс. туох үлэлэр ыытылыннылар?

— Общественность күүһүнэн «Үтүө дьыала» программатынан икки сыл 2450 үөрэнээччигэ аналлаах 20 оскуола үлэҕэ киирдэ. 42 оскуола өрөмүөннэнэ, 920 миэстэлээх 16 оҕо саада, 20-тэн тахса тустуу саалата, 17600 кв. м. иэннээх спортивнай саалалар өрөмүөннэнилэр. 1400 миэстэлээх тыа кулууптара, 17500 кв.м. иэннээх культурнай-спортивнай комплекстар, 250 миэстэлээх 29 балыыһалар уонна фельдшерскэй-акушерскай пуннар, 18 баанньыктар, 28 баннопрачечнайдар өрөмүөннэнилэр уонна уларытан оҥоһуллуннулар. Ити кэмнэ 44 бородууктаны переработкалыыр сыахтар тутулуннулар. 30 км. устаалаах сайыҥҥы уунуу сүүрдэр турбалар тардылыннылар. 32 муосталар уонна даамбалар үлэҕэ киллэрилиннилэр. Барыта 422 бөдөҥ тутуулар бэлэм буоллулар.

«Сахам сирэ — XXI үйэҕэ»

— Ити баараҕай үлэни оҥорууга хантан, төһө үп ороскуоттанна?

— Икки сыл устатыгар «Үтүө дьыала» үлэтигэр 468731 тыһ. солк. булуллан туһанылынна. Итинтэн 181733,5 тыһ. солк. инвестиционнай бюджет үбэ. 286997,5 тыһ. солк. тэрилтэлэр, бюджет таһынан фондалар, чаһынай дьон үптэрэ түмүлүннэ.

— 2002-2005 сс. «Үтүө дьыала» сүнньүнэн республикаҕа туох үлэлэр былаанныылар?

— 2002 сылтан саҕалаан улуустар, куораттар дьаһалталара «Үтүө дьыала» программатынан үс сылга 2515 үлэни былаанналаатылар. Олунньу 15 күнүгэр республика үрдүнэн 28 улуустар уонна куораттар дьаһалталара «Үтүө дьыала» үлэтин былаанын министерстволары уонна ведомстволары кытта сөбүлэһиннэрдилэр.

— Ити былааннарга туох бөдөҥ тутуулар киирдилэр?

— 8174 оҕо үөрэнэр 67 оскуолалара, 2400 оҕоҕо аналлаах оҕо садтара, 44 тыа сиринээҕи культура дьиэлэрэ, 88 спортивнай саалалар, 32 культурнай-спортивнай комплекстар, 47 доруобуйа харыстабылын объектара, 40 баанньык, 35 переработка сыахтара, 55 сайыҥҥы водопровод, 34 музей, барыта 482 «Үтүө дьыала» объектара тутуллан нэһилиэнньэҕэ туһалыахтара.

— Аастыт сыллааччаа «Үтүө дьыалаҕа» тутуу матырыйаалын бэлэмнээнин кыһын эрдэттэн саҕаламмыта. Быйыл баланньабыт хайдаҕый?

— «Үтүө дьыалалар» үлэлэригэр тутуу матырыйаалын бэлэмнээһинигэ, тиэйиигэ анаан СР правительствотыгар 1000 тонна ГСМ, ол иһигэр 800 тн. дизельнэй уматыгы, 200 тн. бензини атыылаһыыга 11 мөл. солк. харчыны туруорсубуппут. Ити боппуруос суһаллык быһаарыллыа диэн күүтэбит. «Үтүө дьыала» үлэтэ уматыгынан хаччыллыннаҕына саҕаланыа диэн саныыбын.

— «Үтүө дьыала» үлэтин хаамыыта тэрээнинтэн улахан тутулуктаах. Онон ити үлэни тэрийэр активистарга туох көмөну оҥороҕут?

— «Үтүө дьыала» бүтүн республикатааҕы общественнай-патриотическай хамсааһыны салгыы сайынаран ыытар сылтан 2002 сыл кулун тутар ыйга улуустартан, куораттартан, министерстволартан, ведомстволартан, гражданскай, общественнай институттартан, учуонай экономистар, активистар кыттыахтара.

— Иннокентий Васильевич, нэһилиэнньэҕэ улахан наадалаах «Үтүө дьыаланы» республика үрдүнэн ыытар ыарахан уонна уустук үлэҕэр ситиһиилэри, дьиэ кэргэнэр доруобуйаны хаһыаппыт аҕааччыларын аатталыттан тиэрдэрбин көҥүллээ. Элбэх сонунуҥ иһин махтанабын.

Кэпсэттэ
В. СЫРОМЯТНИКОВ

ХХ-с ҮЙЭ ЧУЛУУЛАРА

АЛЕКСЕЙ ПАРНИКОВ

Үлэ Кыһыл Знамята уонна Норуоттар доҕордоһуулара орденнардаах А.Н. Парников салайар оҕуруотчуттарын биригээдэтэ 1982 с. сайыныгар 22 гектарга моркуобу үүнэрбитэ. 1 гектартан ортотунан 156 цн. ылбыта. Ити нөҥүө сылыгар 12 гектардаах баанынаттан 1 гектарыттан ортотунан 540 цн. хаппыыстаны үүнэрбитэ. Чулуу оҕуруотчукка ити көрдөрүүтүн иһин аастыт сыл бүтүүтүгэр XX үйэҕэ оҕуруот аһын бастыҥ үүнэрээччи бочуоттаах аат ингэриллибитэ.

Алексей оҕо сааһа сэрии уонна сэрии кэнниннээҕи ыарахан, сут-кураан сылларга аастыта. Кини нэһилиэнньэ аччыктааһынын, тоҥуутун-хатыытын, оҕо-дьахтар, кырдьаҕастар икки хараҥаны ыпсаран үлэлиилэрин уу хараҕынан көрбүтэ, иэдэннээх кыһалҕаны этинэн-хаанынан билбитэ. Кыра сааһыттан колхоз үлэтигэр көлүллүбүтэ.

Оччотооҕу тиийиммэт-түгэммэт ыар кэмнэр, уолчаан дууһатыгар аһы-үөлү дэлэтэр баҕа санааны сахпыттара. Ол ыра санаатын ымыы оҥостон 1957 с. Дьокуускайдааҕы тыа хаһаайыстыбатын техникумун агрономическай отделын бүтэрбитэ. Кини итинтэн ыла Уус-Алдан оройуонугар агрономунан, хонуу биригэдьиириниэн үлэлээбитэ. Итинтэн салгыы Нам оройуонугар «Нам» совхозка хонуу биригэдьиириниэн, хортуоппуй үүнэрээччинэн ананан, сиртэн туруктаах үүнүүнү ылбыта.

1971 с. кини салайар звенота 50 гектардаах баанынаттан гектартан ортотунан 149 цн. хортуоппуйу хостоон бастыҥ көрдөрүүлэммитэ. 1983 с. 22 гектардаах баанынаттан валовайынан 346 тн. моркуобу ылбыта. Оҕуруот аһын хомууругар оройуон бары тэрилтэлэрэ, оскуола оҕолоро актыыбынайдык кыттыбыттара. Оскуола оҕолоругар анаан Партизан аннынааҕы кытылга үлэ-сынньалаҥ лаагырын туппуттара.

Сиртэн туруктаах үүнүүнү ыларга сыал-сорук туруоруммут А.Н. Парников Брянскай уобаласка баран моркуобу ыһыы кэтит эрээттээх ньыматын кытта билсэн кэлэн, дойдутугар олоххо киллэрбитэ. Ити ньыма билиҥҥэ диэри туһалыыр.

А.Н. Парников салайар оҕуруотчуттарын биригээдэтэ X пятилеткаҕа государствоҕа элбэх оҕуруот аһын атыылаабыта. Партизан оҕуруотчуттара XI пятилеткаҕа үрдэтиллибит эбэһээтилистибэ ылынан үлэлээбиттэрэ. Коллектив 1981 сыллаахха 12 гектарга хаппыыстаны, 22 гектарга моркуобу уонна сабыылаах грунҥа оҕурсуну үүнэрэн валовайынан 530 тн. оҕуруот астарын туттарар былаанналаҕын 601 тоннанан толорбута. X пятилетка тиһэх сылыгар оҕуруотчуттар гектартан ортотунан 172,8 цн. оҕуруот аһын хомуйан оройуоннга ыытыллыбыт социалистическай куоталаһыыга кыайыылааҕынан тахсыбыттара. Биригээдэ салайааччытыгар А.Н. Парниковка оройуон чемпион оҕуруотчутун бочуоттаах аата ингэриллибитэ.

А.Н. Парников төһө да пенсиялаах саҥыстар нэһилиэгэр «Сэкир» диэн аатталаах производственнай кооперативы тэрийэн үлэлэтэр. 1999 с. кооператив үлэһиттэрэ 1 гектар сиргэ 16 тн. моркуобу үүнэрбиттэрэ. Онон өрдөөҕүттэн туттар кэтит эрээттээх ньымалара билигин даҕаны үрдүк үүнүүнү ылыыга улахан суолталааҕын өссө төгүл дакаастаабыттара.

— Билигин төһө да техника, саппаас чаас, уматык, ыарабыттарын үрдүнэн, сиртэн ылыллар үүнүүнү үрдэтэн, үлэ тэрээнинин тупсаран, хаһаайыстыбаны көдьүүстээхтик үлэлэтэргэ кыһаллабыт, — диир Алексей Николаевич.

XX үйэ бастыҥ оҕуруот аһын үүнэрээччита А.Н. Парников төһө даҕаны үгүс хаары санныгар уулларбар билигин да үлэттэн илиитин араарбат.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

АҔЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Кулун тутар 1 күнүттэн СР правительствотын уураанынан газ сыаната уларыйбыт. Коммунальнай уонна чаһынай дьиэлэргэ эргэ газ плиталарга ревизия буола турар, эргэ плиталар 3 сыл иһиннэн уларытыллыахтаахтар.

X X X

Үлэлээх уонна дьарыктаах буолуу киинэ иһитиннэрбитинэн, быйыл бюджеттарын аччаппыттар, ол курдук, идэҕэ үөрэтии үбүлээһинэ 50 бырыһыан аччаабыт. Киинҥэ пособиены киллэрэн туран 2 мөл. 300 тыһ. солк. биэрбиттэр. Информация, реклама биэрэллэрин иһин 3 тыһ. солк. анаммыт. 76 саҥа үлэ миэстэтин таһаарыыга сорудах бэриллибит.

X X X

Национальнай доруобуйа күнүгэр аналлаах декадаҕа улуус ыччаттарыгар волейболга күрэхтэһии буолбут. Нам улууһуттан 488 студент үөрэнэ сылдьар, быйыл 69 студент үөрэхтэрин бүтэрэн кэлэллэр, ол иһигэр 50 оҕо СГУ-ну, 10 —киин ВУЗ-ры, 9—ЯГСХ-ны. Үөрэхтэрин бүтэрбит оҕолору үлэ миэстэтинэн хаччыйыы соруга турар.

X X X

Кулун тутар 4 күнүнэҕи туругунан улуус үрдүнэн 140 тэрилтэ телефона, 27 чаһынай телефон араарыллыбыт.

X X X

Нэһилиэктэр баһылыктарын отчуоттара буола туралларе. Баһылык 1 солбуйааччыта Попов В.А. эппитинэн, балыыһа, кытыы нэһилиэктэргэ кадр тиийбэтэ, детсадтар материальнай базалара мөлтөҕө, улуспо маҕаһыыннарыгар ассортимена аҕыйаҕа, сыаната үрдүгэ, килиэп хаачыстыбата мөлтөҕө, ыйааһыныгар эппиэттэ-эбэтэ о.д.а. боппуруостар нэһилиэнньэни долгуталлар, маны туруорсаллар. Чөл олоххо үлэ ситэ ыытыллыбата, улуус үрдүнэн комплекснай былаанналаах үлэ барбата нэһилиэнньэни долгутар, онон бу боппуруос аныгы коллегияҕа киллэриллэн дьүүллэһиллэрэ былаанналанар.

В. РЫКУНОВА

X X X

Олунньу 26 к. Дьокуускайга «Мин чэбдик олоҕу талабын» диэн республикатааҕы быыстапка-дьаарбаҥкаҕа Нам улууһун 15 тэрилтэтэ, чаһынай дьон кыттыыны ылылар. Эт-хаан өттүнэн сайдыыга уонна доруобай олоххо көмөлөһөр бэйэ бородууктатыттан оҥоһуллубут сахалыы аһы-үөлү «Сандалы» остолобуой, «Үрүҥ илгэ» ООО уонна Олесова Е.Д. салайар чаһынай хаһаайыстыбата көрдөрүүгэ таһаардылар. «Доруобуйаны чэбдигирдэр аныгы технологиялар» диэн салааҕа биһиги улууспутуттан биллэр чаһынай эмчит Дьяконова Н.И. кытыннна. Спорт, айылҕа харыстабылын, чэбдик олох салааларыгар кыттан Түбэ, Модут нэһилиэктэрэ, оҕо түөлбэтэ, «Сантэ» фирма (Хамаҕатта) бастыҥнарынан биллэриллэн диплом ылылар. «Үгэс буолбут ньымаларынан чэбдигирдии» салааҕа Кылаева А.Е. дипломунан бэлиэтэннэ.

Бэйэ информ.

ИРИНА ХАКАМАДА САХА СИРИН БИЛСИҺЭР

Кулун тутар 5-6 күннэригэр Россия Государственнай Думатын вице-спикера Ирина Хакамада Дьокуускайга кэлэ сылытта. Бастакы күнүгэр Думаҕа дьарыктанар үлэтин чэрчитинэн предпринимателлэри, орто уонна дьоҕус бизнес бэрэстэбиитэллэрин кытта көрсүстэ. «Тыгын Дархан» конференц-саалатыгар буолбут кэпсэтиигэ СР дьоҕус предпринимательство министрэ А. Н. Скрыбыкин, предпринимательстволы өйөбүлгэ уонна сайыннарыыга координационнай сэбиэт чилиэннэрэ, республика предпринимателлэрин ассоциациялара салайааччылара кыттыыны ылылар. Манна бизнес сайдыытыгар административнай мэһэйдэри туоратыы, нолуоктары аччатыы тоҕоостоох боппуруостара көтөҕүлүннүлэр. И. М. Хакамада дойдуга үөскэзбит дьоҕус бизнес сайдыытыгар ыарахан ситуацияны «үөһэттэн» эрэ уларытар кыаллыбатын бэлиэтээтэ, тоҕо диэтэр билиҥҥи былаас предпринимателлэр, «орто кылаас» былааһа буолбатах, «пенсионердар талбыт» былаастара. Онон «алларатан» эмиэ дьайдахха, бизнес сайдыытын туһугар общественнай мнениены үөскэттэххэ табыллар диэтэ. Ити этиитэ Дума вице-спикера Саха сиригэр сырыытын сүрүн сыалыгар хоруйдуур. Биллэрин курдук, И. Хакамада соторутааҕыта политическай партия буолбут «Союз правых сил» сопредседателэ. Ол быһыытынан кини манна кэлиитэ СПС республикатааҕы отделениетыгар улахан көдьүүс, предпринимателлэри эрэ буолбакка, нэһилиэнньэ атын да арааларын бэйэлэригэр тардыыга көмө буолара өйдөнөр, СПС салалтата быйыл буолар Думаҕа быыбарга бэлэмнэниигэ түһүммүтүн балиэтэ.

Ол күн салгыы СПС региональнай отделениетын тэрийиитинэн И. Хакамада кыттыылаах республика айар интеллигенциятын бизнес бэрэстэбиитэллэрин кытта көрсүһүүлэрэ Саха театрыгар буолла.

Саха театрын сыанатыгар СПС партия саҥа чилиэннэригэр билиэттэри туттарыы буолла. Партия сопредседателин илиититтэн партийнай билиэттэри Хаҥалас улууһун баһылыга А. Добрянцев, «Эллэйада-Швея» ООО гендиректора С. Острельдина о.д.а. ылылар.

Биһиги улууспутуттан Ирина Хакамаданы кытта көрсүһүүгэ СПС олохтоох отделениетын салайааччыта Т. Д. Румянцев, региональнай отделение политсоветын чилиэнэ Ф. Е. Колесов, кэккэ тэрилтэлэр салайааччылара сырыттылар.

Кулун тутар 6 күнүгэр И. Хакамада Дьокуускайга киэн программалаах сырыыта салҕанан СР вице-президенин А. К. Акимовы кытта көрсүстэ, Ил Түмэн сессиятыгар олохтоох самоуправление туһунан кэпсэтиигэ кытыннна, СГУ студеннарын, Дьокуускай мэрин И. Ф. Михальчугу кытта көрсөн кэпсэттэ, пресс-конференция ыытта, общественнаһы кытта СПС байыаннай реформаҕа барылын туһунан кэпсэттэ, «Туймаада-Даймонд» АК кырыылыыр заводугар сырытта, СПС региональнай отделениетын политсоветын кытта көрсөн кэпсэттэ. И. М. Хакамада республикабытын кытта бастакы билсиһиитэ СР Государственнай мунньаҕын уонна правительство чилиэннэрин кытта көрсүһүүнэн түмүктэннэ.

Л. НОВГОРОДОВА

Олохтоох дьаһалталар отчуоттара

ҮЧҮГЭЙ ОРТО — ДЬОҺУН СЫАНА

Салбаҥ нэһилиэгин олохтоох дьаһалтатын 2001 сыллаах отчуотугар 50 быыбардааччы, улуус дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы Лукин И. Г., улууспо председателэ Корнилов А. И., социальнай хараллаттан Кривошапкина Ф. И., үөрэх управлениетыттан Габышев Г. Ф. кыттыыны ыллылар.

2001 сылга нэһилиэк уонна оскуола 70 сыллаах үбүлүөйдэринэн сибээстэн үлэ-хамнас ити туһаайыыларыттан барда. Эти, үүтү туттарыы былааннара туоллулар, тыа ыалын экономикатын сайыннарыыга боччумнаах хардыы оҥоһулунна. Нэһилиэнньэ ахсаана уларыйбата. Сыл түмүгүнэн — 340, о. и. быыбардааччыта 182, эр киһитэ 178, дьахтара 163, 14-35 саастаах ыччаттара 106, сэрии ветерана 2, тыыл ветерана 17, пенсионердар 22, хаһаайыстыба ахсаана 118, о. и. кэтэх хаһаайыстыба 87, үлэтэ суох 29 киһи.

Тыа сирин дьоно сүөһүү хото иитиитэхпитинэ эрэ, ырыынак усулуобуйатыгар киһи-хара буолар кыахтаахпыт. Ааспыт сылга 653 ынах сүөһү, о. и. 344 ыанар ынах, 356 сылгы, о. и. 180 биэ, 49 сибиинньэ, 60 куурусса баара. 1360 тонна от бэлэмнэммитэ. Валовойунан 414 тонна үүт ыаммытыттан 180 тонната атыыланна, өссө 100 тонна эт.

2000 сылы кытта тэҥнэтэххэ, ынах сүөһү 93-нэн, сылгы 70-нан эбилиннэ. Ордук үүтү ыаһыҥҥа күүс уурулунна. Былааны таһынан 40 тонна үүт батарылынна. Улууспо көмөтүнэн нэһилиэк улахан кыһалҕата суох үлэлээтэ-хамнаата. Үүт суотугар уматыгы таһааран биэрии улаханнык абыраата, ону таһынан уу харчынан биэриини дьон биһирээтэ, улууспоҥа махтанар уонна бу үлэтин салгыы ыытарыгар баҕарар.

Биир барыстаах салаа — сылгы иитиитэ, сайыннарарга бары кыахтар бааллар, үлэлиэххэ эрэ наада.

Үтүө дьыаланы олоххо киллэриинэн дьаһалта быһаччы дьарыктанна: сыбаалка күрүөлэннэ, бөһүөлэк иһэ ыраастанна, Ханчалыга сэргэ уонна нэһилиэк картата туруорулунна, Кэҥкэмэҕэ сыныаһанан ааһарга усулуобуйа оҥоһулунна, сыныаһанар, ыһыахтыыр паарка тупсарылынна, саҥа дэриэбинэҕэ үрдүк күүрүүлээх 3 км электролиния тардылынна, оҕо саадын дьиэтин өһүөтэ уларытылынна, саҥа олбуорданна.

Үтүө дьыалаҕа салгыы элбэх үлэ былааннанар, бары турунахпытына толороохпут.

Үөрэх дьылын 86 оҕо түмүктээбитэ, үөрэҕи билии 98,8, хаачыстыба 28 бырыһыаҥҥа тэҥнэспитэ, орто оскуоланы сэттэ оҕо бүтэрбиттэн үһэ үрдүк үөрэххэ киирдэ. Оскуола 70 сааһын бэлиэтиир үбүлүөйгэ опыттаах учууталлар Протопопова Е. Д. уонна Сивцева Н. Н. «Норуот үөрэҕириитин туйгуна» бочуоттаах ааты ыллылар. Быйылгы үөрэх дьылыгар сыл аҥардааҕы түмүгүнэн үчүгэй өттүгэр үүнүү баара кими баҕарар үөрдэр.

20 миэстэлээх «Ньургуһун» оҕо садыгар капитальнай өрөмүөн ыытылынна. Ону Касьянов Е. Е. баһынай хаһаайыстыбатын түөрт киһилээх биригэдэтэ хаачыстыбалаахтык толордо. Оҕо садын иитэччилэрэ семинардарга, курстарга үөрэнилэр. Оҕо сада уонна орто оскуола ыкса сибээстээхтик үлэлииллэр.

Култуура дьиэтэ сыл устата 84 мероприятиены ыытта. Директор Кривошапкина И. С. түөлбэлэр үлэлэрин салайар, ити сэргэхсийиини таһаарда. Хомойуох иһин, кулууппут материальнай базата олох мөлтөх. Библиотека сэбиэдиссэйэ Корякина П. П. опыттаах үлэһит. Аҕаааччы ахсаана 257 киһи, билиикөрүү киинэ оҕо садын уонна оскуоланы кытта ыкса сибээстээх.

Салбаҥнааҕы ФАП сэбиэдиссэйинэн өр сылларга эҥкилэ суох үтүө суобастаахтык Ван Син Чин З. М. үлэлиир. 2001 сылга уопсайа 1488 киһи амбулаторнай эмтэниини барда, о. и. улахан киһитэ 533. Дьиэҕэ ыҥырыы 68-та оҥоһулунна. Балыыһаҕа саҥа массыына кэлиэхтээх, ону күүтэбит.

Ветучаастак үлэтин ветврач Лугинова Д. А. салайар. Бары үлэтин ситиһиилээхтик толорор, атын улуустан аҕалыллыбыт икки суөһү бэрэбиэркэ түмүгүнэн үчүгэйдэр.

Маҕаһыын, бэкэриэ, АТС, почта, арыы сыаҕа, ЖКХ, «Ленагаз» кыра тэрилтэлэрэ бары үлэлииллэр.

Отчуоттуур кэмҥэ холуобунай буруйу оҥоруу түбэлтэтэ тахсыбыта. Чөл олоҕу пропагандалааһыҥҥа 18 бэсиэдэ аҕыллыынна. Арыгылаан баран общественнай миэстэҕэ үгүстүк ыччаттар сылдьаллар. 5 ыччат ыстараптанан тураллар. Арыгыны кистээн атыылыыр дьону кытта үлэ ситэтэ суох барда, ол дьону кытта дьаһалта, нэһилиэнньэ эйэлэһэн олорор.

Кэпсэтиигэ кытыннылар бастакынан **Жирков М. Н., тыыл, үлэ ветерана:**

— Суол алдьаныан иннинэ уматыгы таһаартарыахха, суолбут туһунан улахан кэпсэтии барыан сөп, Горнай улууһун Улуу Сыһыытынан Таастааҕынан сылдьар туһунан. Быйыл ынах эрдэ төрөөтө, арыы собуотун астарыахха. Сүөһү боруодатын тупсарыыга искусственнай сиэмэлээһини киэҥник ыытыахха. От тиэйиитигэр, уу баһыытыгар баһылык Посельскай А. А. көмөҥү оҥорбутун бэлиэтээн туран, үлэтин үчүгэй ортонон сыаналыыбын.

Охлопкова Т. А., пенсионер, арыы собуотун лаборана:

— Отуттан тахса сыл арыы собуотугар үлэлээтим, дьиэбит кырыыһата суох, газ киирэ илик, булуспут олус эргэрдэ, обьекпыт күрүөтэхаһаата суох, дьиэбит ханнык тэрилтэҕэ балаансаҕа турара чуолкайа суох, капитальнай өрөмүөн ыытыллыбат, сэппэрээтэрбит төрүт эргэ, алдьанара үксээтэ, саҥа сэппэрээтэр наада. Арыыбыт хаачыстыбата үчүгэй. Механик тахсан сэппэрээтэрбитин көрүө этэ. Лабораторнай анаалыстарга сыаны кээмэйдээччи, эмтэр наадалар. Баһылык үлэтин ортонон сыаналыыбын.

Жирков А. М., орто оскуола завуһа, физрук:

— Уматыгы ыраах нэһилиэктэргэ лимиити таһынан эбэн биэриэххэ. Үөрэх управлениета сылын ахсын омук тылын учууталынан хаа ччыйбат, быйыл биир студентка тахсан ыйтан ордук үлэлээн баран барда, оҕолор ити предмети үөрэппэккэ, үөрэххэ киирэллэригэр атахтаналлар. ЖКХ тэрилиннэ, бу үлэһиттэр оскуола тас эрэ өттүн көрөллөр, ис өттүн ким көрөрүй? Суол алдьаныар диэри бензин, солярка тахсыытыгар баһылык дьаһал ылара сөптөөх.

Корякин С. П., ЖКХ начальника:

— Үккэ 2001 сыл былаанын аһара толорбуппутун учуоттаан, улуус дьаһалтата квотаны үгүөрү көрөрүгэр көрдөһөбүт. Кэҥкэмэ муостатын муус устарга сууллараабыт диэн суол начальника Федоров А. С. дьаһал ылаары олорор. Сайыҥны өттүгэр нэһилиэккэ уматык, ас-үөл тахсарыгар наадалаах муоста алдьаныан иннинэ Федоров А. С. олохтоохтору кытта көрсөн кэпсэтэрэ, быһаарсара үчүгэй буолуо этэ. Сайын почта таһыытын быһаарсыахха, сибээспит хаһыат эрэ. Арыы собуотун хаһаайынын быйыл хайаан да быһаарыахха, ким балаансатыгар турарын эмиэ, капитальнай өрөмүөн эҥин ыытыа этилэр. Дьаһалта үлэтин ортонон сыаналыыбын.

Кривошапкина И. С., культуура дьиэтин директора:

— Култуура отделын сэбиэдиссэйэ Кириллин А. В. үлэлиэҕиттэн биирдэ да тахса илик, биир да мунньахха кыттары наадалаабынан аахпат. Кулууппут материальнай базата төрүт мөлтөҕүттэн гастроллар да кэлбэттэр. Нам улууһугар драмтеатр тахсыбытыгар ыҥырбыппыт да кэлбэтэ, кырдьаҕастар драмартыыстарын көрүөхтэрин баҕарбыттара ыраатта. Култуура отделыттан кулуубу көрөн-истэн баран, капитальнай өрөмүөнҥэ үп көрүллэригэр этэбин.

Карпов М. К., «Улуу Сыһыы» баһылыгай хаһаайыстыба баһылыга:

— Нэһилиэккэ искусственнай сиэмэлээһиҥҥэ киириэххэ, тустаах үлэһит бары кыһамньыгын ууруохтаах. Саас аайы дэриэбинэбит ууга барар, быйыл хаар олус халын. Мотуор булан ууну бырахтарыыны толкуйдуохтаахпыт, сылдьарга эрэйдэнэбит, бырыы да бадараан. Кэҥкэмэ муостатын туруктаах оҥоруурга улуус дьаһалтатын көмөтө наада. Капитальнайдык оҥотторон ыраах нэһилиэк суолуниин быһаарыахха.

Черов В. И., оскуола завуһа:

— Оскуолабыт 65 сыллаах үбүлүөйүгэр үп-харчы көрүллүбүтэ да, үөрэх управлениета умунна, бэрт элбэх үлэ барыахтаах: гараж, ичигэс теплица, начаалынай оскуола үлэҕэ киириэхтээхтэр, капитальнай өрөмүөн оҥоһуллуохтаах. Бу үлэлэргэ барытыгар үп наада. Үөрэх управлениета болҕомтоҕо ыларыгар, көмөлөһөрүгэр эрэнэбит. Тракторбытыгар саппаас чаас көстүбэт.

Салбаҥ нэһилиэгин олохтоох дьаһалтатын биир сыллаах үлэтин мунньах кыттыылаахтара үчүгэй ортонон сыаналаатылар.

Ветераннар сэбиэттэрин председателин быһыытынан саналаабын эттэхпинэ маннык: общественнай бэрэдэги бөҕөргөтүүгэ үлэ ситэтэ суох барда, арыгыны кистээн атыылыыр дьону уоһуганнааһын суох, кинилэр хармааннарын хаҥатаары арыгынан эдэр ыччаты булкуйаллар. Үлэтэ суохтарга үлэ саҥа форматын толкуйдуохха. Кырдьаҕастар уопсай мунньахтарыгар нэһилиэккэ спортсаала тутуллар түбэлтэтигэр материальнай өттүнэн көмөлөһүөхпут диэн эппиттэрэ. 2001 сыл үтүө дьыалатыгар баһылык балачча ылсыһан үлэлээтэ. Кырдьаҕастарга Посельскай А. А. от тиэйиитигэр, уу баһыытыгар, транспорынан хааччыллыыга, оптовай маҕаһыынартан аһы-үөлү сакаас быһыытынан таһаарыыга элбэх көмөҥү оҥорбутугар махтанабыт.

Ф. УШНИЦКАЯ,
хаһыат общ.корр., Салбаҥ

Түөлбэнэн үлэ

ДЬОН УҺУКТАН ЭРЭР

Хамаҕатта нэһилиэгэр, син улуус атын нэһилиэктэриэр курдук, түөлбэнэн үлэ саҕаламмыта үһүс сылыгар барда. Дьон уһуктан эрэр. Бастаан нэһилиэги уон түөлбэҕэ араарбыттара, олус бытархай буолсу диэн кэлин биэс түөлбэ оҥордулар.

Манна «Сайдам» түөлбэҕэ Москвитина О. С., сыныаһаҥ киинин үлэһитэ, «Кытылга» Попова О. И., музыкальнай оскуола учуутала, «Хардыыга» Дьяконова С. П., 1 №-дээх оҕо садын иитээччитэ, «Үрдэли» баһынай хаһаайыстыба салайааччыта Семенова К. Е., оттон «Кэҥүөнэни» Кононова П. И., олохтоох дьаһалта социальнай үлэһитэ салайаллар. Бары кэриэтэ улахан дьиэ кэргэн ийэлэрэ, бары да салайар дьоҕурдаах, үлэлиир баҕалаах, дьону түмэр талааннаах дьон үлэлии-хамсыы сылдьаллар. Буор босхо. Биэс-алта сыл анараа өттүгэр Мэҥэ-Хаҥалас улууһун Павловскайыгар түөлбэлэри аҕыс хамнастаах социальнай 2 педагогтар салайаллар этэ. Кинилэр үлэлиир, түмсэр сирдэрэ олохтоох дьаһалта дьиэтэ этэ. Түөлбэлэр үлэлэрин координационнай сэбиэт сүрүннүүрэ, сэбиэти баһылык солбуйааччыта үлэлэтэрэ. Эт эрэ диирбэр тиийэбин, биһиэхэ ол тоҕо кыаллыбатый? Тоҕо сатамматый оскуола социальнай педагогтарын нэһилиэнньэҕэ хайыһыннарар? Ол да иһин павловскайдарга үлэ күөстүү оргуйар, дьон олус актыыбынай, чөл олоҕу тутуһар.

Түөлбэлэр тэриллиэхтэриттэн спорт көрүҥнэригэр оҕолорго да, улахан дьоҥҥо да араас күрэхтэһиилэр, көрдөөх стартар ыытылыннылар. Дьон көхтөөхтүк кыттар. Маны таһынан хаар оҥоһуктарга, оҕуруот аһын соҕотуопкалааһыҥҥа конкурстар ыытыллыбыттара. Алтынныыга Ийэлэр күннэригэр түөлбэҕэ олорор араас идэлээх ийэлэри чиэстээһин, совхоз саҕана чиэскэ-бочуокка тиксибэтэх, хара илиилэринэн үлэлээбит дьону уруйдааһын биэчэрдэрэ кэрэхсэммиттэрэ.

Ахсынныыттан саҕалаан уусуран самодеятельность концерын көрүү ыытыллар. Көрүү девиһэ — «Талаан — норуокка!» диэн. «Сайдам» уонна «Үрдэл» түөлбэлэр концертаан бүттүлэр. Кырдьык да саҥаттан саҥа, сонунтан сонун талааннаах дьон сценаҕа тахсан ыллаан-туойан, оонньоон-үҥкүүлээн дьон биһирэбилин ыллылар, санааларын көтөхтүлэр.

Маннык көрүүлэргэ дьон түмсүүлээх буолар, актыыбынаһа үрдүүр, бэйэлэрин ыкса билсэллэр.

Култуура эстафетата Мэҥэ-Хаҥалас улууһун нэһилиэктэрин икки ардыларыгар быйыл түөрт уон үһүс сылын ыытылла турар. Нэһилиэктэр бары турунан концерт көрдөрөллөр, быыстапка тэрийэллэр, спорт араас көрүҥэр күрэхтэһэллэр. Ол да иһин буолуо сыллата тупсан-сайдан иһэллэр, түмсүүлээхтэр, ханна да тиийдэллэр сибээстэрин быспаттар. Бу көрүүлэр түмүктэринэн чулуу дьонноругар анаан кинигэ таһаартараллар. Улууска үтүө үгэс үөскээбит, оттон биһиэхэ фестиваль хаһан буолбутун умнан эрэбит, ити тоҕо кыаллыбатый?

Түөлбэнэн үлэҕэ биир үчүгэйэ диэн оҕотуттан кырдьаҕаһыгар тийийэ кыттар, түөлбэтин туһугар ыалдьар, кыһаллар. Түөлбэлэр бэйэлэрэ фонда тэринэллэр, онон хас биирдии ыалтан усунуос хомуйаллар. Ол харчыларынан түөлбэлэрин дьонун араас түгэнҥэ өйүүргэ тутталлар, култуурунай мероприятиеларга бэйэлэрин дьонноругар бириис быһыытынан наҕараада олохтууллар, оҕолор сыныаһаҥнарын тэрийиигэ туһаналлар. Холобур, «Үрдэл» түөлбэ дьоно биир ыйдаах усунуостарын хомуйан олохтоох мелодистка Светлана Кудрина ырыаларын хомуурунньуга компакт-дискаҕа тахсарыгар көмө оҥордулар.

Маҥтан саас үс түөлбэ концера буолуохтаах, түөлбэ оҕолоругар көр-күлүү киэһэтэ ыытыллара былааннанар, түөлбэнэн «Үтүө дьыалаҕа» субуотуннуктар салгыы тэриллиэхтэрэ.

Дьон түмсүөн баҕарар, түмүстэриэ эрэ барыны кыайыа, чөл олоҕу тутуһар кыахтаныа.

А. З. ЗАРОВНЯЕВА,
СР культуратын туйгуна
Хамаҕатта

КИЭҤ КЭПСЭТИИ ТАҔЫСТА

Олунньу 27 күнүгэр Хатырыкка нэһилиэннэ уопсай мунньаҕар олохтоох дьаһалта биир сыллаах отчуота турда. Сүрүн дакылаат иннинэ тэрилтэ салайааччылара М.Н. Заровняева, баһылык солбуйааччыта, Д.Г. Ядрихинская, дьиэ кэргэн киинин салайааччыта, В.М. Шелковников, участковай инспектор, Д.С. Павлов, М. Аммосов аатынан ТХПК председателэ, Я.Е. Корякина, орто оскуола директора, А.Д. Гермогенова, учаастактааҕы балыыһа сэбиэдиссэйэ, К.М. Васильева, Хатырык дьаһыла-саадын сэбиэдиссэйин солбуйааччы, П.Д. Наумова, культура дьиэтин директора бэйэлэрин салайар тэрилтэлэрин үлэлэрин-хамнастарын билиһиннэрдилэр.

Ити кэнниттэн сүрүн дакылааты нэһилиэк баһылыга Е.Н. Собакин оҥордо.

Ааспыт сыллаахха дьаһалта коллегиятын 12 мунньаҕа ыытыллан, 46 араас боппуруостар, ол иһигэр 11 тыа хаһаайыстыбатын, 8 олох-дьаһах, 9 бэрээдэк боппуруостара көрүллүбүттэр. 18 боппуруос тэрилтэлэр дьаһалларынан олоххо киллэриигэ анаммыттар.

Отчуоттуур сылга «Үтүө дьыала» программатыгар ыытыллыбыт үлэлэр бэлиэтэннилэр. Ол курдук 2 км. усталаах водопровод тардыллыбыт. 400 куб. м. дьыалабыай мас көрдиллибит. Ол иһигэр 2000 устуука күрүө баҕаната миэстэтигэр киллэриллибит. 7000 устуука сиэрдийэ маһа көрдиллэн баран кыайан тиэллибэтэх. 25 км. сиргэ нэһилиэк саҥа бүтэйин баҕаната туруоруллубут. Итинтэн да атын барыта 500 тыһ. солк. суумалаах үлэ ыытыллыбыт.

Нэһилиэнньэ дохуотун үрдэтиигэ сүннүүнэн сүөһүттэн ылыллар бородууксуйаҕа 260 тн. үүтү туттаран 2600 тыһ. солк. суумалаах дохуот киирбит. 2001 сыл түмүгүнэн нэһилиэк кэтэх хаһаайыстыбалара бородууксуйаны оҥоруурга көрдөрүүлэрэ маннык:

50 тн. эт оҥоһулунна — 4138 тыһ. солк., 3660 цн. үүт ыанна, 3660 тыһ. солк., 50 тн. хортуоппуй үүнэрилиннэ, 400 тыһ. солк., 15 тн. оҕуруот аһа хомулунна, 74 тыһ. солк., 0,6 тн. сир аһа хомулунна, 420 тыһ. солк., 650 тн. от бэлэмнэннэ, 235 тыһ. солк. Араас өҥөлөртөн 137200 солк. дохуот киирдэ. Онон барыта тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатыттан нэһилиэнньэ дохуота 9454200 солк. тэҥнэстэ. Биир ыал орто дохуота 54144 солк. буолла.

Нэһилиэнньэ туһатыгар уһаайба сирэ 51,960 кв.м. тиксэр. Ол иһигэр оҕуруот сирэ 7,2 га, теплица иэнэ 3600 кв.м., аһаҕас грунт 2200 кв.м. Оҕуруоттан барыта хомулунна: хортуоппуй — 483 цн., хаппыыста — 102 цн., аһаҕас грунтан — 52 цн., теплицаттан 164 цн. оҕуруот астара.

Бу нэһилиэккэ «Ытык нэһилиэк» ылыы соруга турарын баһылык Е.Н. Собакин иһитиннэрдэ. «Ытык нэһилиэк» аатын ылыы сыалын-соругун, «Ытык нэһилиэк» буолуурга үлэтин-хамнаһын, хаһан, туохтан саҕаланарын сиһилии кэпсээтэ.

Итинтэн салгыы Е.Н. Собакин нэһилиэк инники соруктарыгар тохтоото.

Информациялар уонна сүрүн дакылаат сүннүүнэн элбэх ыйытыылар бэриллиннилэр, хоруйдар истилиннилэр. Олортон Хатырыкка гаас киириитин боппуруоһун ыйытыыта улуус баһылыга А.Н. Дьяконов маннык эппиэттээтэ: «Бу боппуруоска саҥа Президени кытта кэпсэтии түмүгэр В. Штыров киин улуустарга, ол иһигэр Намга икки сыл иһинэн гааһы киллэриини бүтэрэр соруту туруорбутун» иһитиннэрдэ. Ити иһитиннэрии саалаҕа сэргэхсийиини үөскэттэ уонна ытыс таһыныытынан доҕуһуолланна.

Кэпсэтиигэ 12 киһи тыл эттэ. Кинилэр истэригэр: А.Г. Кобяков, МУ НУ ЖКХ начальника, А.И. Корнилов, улууспо сэбиэтин председателэ, С.И. Эверстов, ис дьыала отделын начальнигын солбуйааччы, И.В. Осипов, «Нэлээн» баанынай хаһаайыстыба баһылыга, М.Е. Петров, прораб, А.С. Куличкина, учаастактааҕы балыыһа санэпидемиолог враһын көмөлөһөччүтэ, Н.А. Дьяконов, олохтоох ЖКХ специалиһа, В.М. Шелковников, участковай инспектор, М.И. Шапошников, улуус прокурора, Н.А. Шадрина, агроном, Ю.Г. Титов, «Ытык сүбэ» председателэ, Г.Д. Попов, электроподстанция контролера.

Кинилэр маннык этиилэри киллэрдилэр:

- итиини киллэриигэ котельнайдары өрөмүөннээһини;
- гаас киириитигэр бэлэмнэнии үлэтин эрдэттэн ыытыыны;
- айыҕа харистабылын тупсарыыны;
- общественнай бэрэдэги харистааһыны, бөҕөргөтүүнү уонна чөл олох иһин охсуһуону күүһүрдүүнү;
- бөһүөлэги тупсаран оҥоруулуну, чуолаан эргэ, хаалбыт дьиэлэри көтүрүүнү уонна суох оҥоруулуну;
- өрүс биэрэгэр дьон кэлэр-барар, тохтуур миэстэтин оҥоруулуну, харабылы тутуулуу;
- сири кытта үлэни тупсарыыны, тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын үүнүүтүн үрдэтиини;
- тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын переработкалааһыны күүһүрдүү;
- пилорама үлэтин тупсарыыны;
- Олохтоох заправканан нэһилиэннэ барыта туһанарын тэрийиини уоҕа олус наадалаах этиилэри оҥордулар.

Мунньахха улуус баһылыга А.Н. Дьяконов улахан этиини оҥордо уонна нэһилиэк иннигэр соруктарын туруорда. Мунньах кыттыылаахтара 10 пуннаах уураах ылыннылар. Нэһилиэк баһылыгын отчуота ортонон сыаналаннна.

Сарсыныгар нэһилиэк баһылыгын отчуота Маймаҕа учаастагар турда. Кыттыыны ыллылар: улуус баһылыгын солб. улуус дьаһалтатын дьыалаларын уонна кадрдары салайар управление начальника И.Г. Лукин, дьиэ кэргэн отделын сэб. М.С. Макарова, улуус үөрэҕин управлениетын инспектора Г.Ф. Габышев, нэһилиэк тэрилтэлэрин салайааччылара.

Маймаҕалар нэһилиэк баһылыгын отчуотун ортонон сыаналаатылар.

Николай СИВЦЕВ,
журналист

«О, ЖЕНЩИНА, ИМЯ ТЕБЕ — ЛЮБОВЬ»

Отдел по делам семьи и детства улусной администрации, улусный женсовет и центральная библиотека им. Н.М. Рыкунова проводят викторину «О, женщина, имя тебе — любовь!..»

ВОПРОСЫ:

1. Как, известно бог сотворил мир за 6 дней. На седьмой день он отдыхал. А что по мнению одного известного француза, шумная презентация изделий которого состоялась год назад в Москве, сотворил на восьмой день?

2. За 35 лет она была сестрой милосердия и секс символом, астронавтом и рокзвездой, студенткой и доктором. А какова ее отличительная особенность от целого ряда предшественниц?

3. У некоторых морских червей зеленый, у раков, скорпионов и осьминогов синий, у комнатных мух и дождевых червей красный. А какой цвет у королевы Англии?

4. Во времена Людовика XV, когда в моду начали входить кабриолеты, был издан закон «О предельном возрасте для женщин, желающих управлять кабриолетом». Закон вышел по той причине, что число несчастных случаев на дорогах из-за неумелой езды на экипажах, управляемых женщинами, катастрофически росло. Через два дня на улицах Парижа не встречалось ни одного кабриолета, управляемого женщинами. Сформулируйте общий смысл закона.

5. На рекламном щите нарисован улыбающийся мужчина и подписано «Здравствуй, дорогая!». А что на обратной стороне щита?

6. По мнению Ницше, недовольный — «это один из тех древних храбрецов, который сердится на цивилизацию, думая что она имеет целью сделать доступным всем, в том числе и трусами хорошие вещи — честь, богатство и...» назовите еще одну «хорошую вещь»?

7. В одном из минских газет было опубликовано присланное женщиной письмо примерно следующего содержания: «На улице Любимова неправильно была подписана табличка с названием улицы, но от этого стало даже приятнее, «прямо душа радуется». Она внесла предложение: эту табличку оставить и назвать еще какую-нибудь улицу подобным образом. А как именно?

8. В журнале «Домашний очаг» за апрель-май 1996 г. была публикована статья под названием «Правила хорошего тона», чему она учит читательниц?

9. В словаре парадоксальных определений это слово определяется как «отсутствующая часть платья, ради которой оно шьется».

10. Кого в Японии готовят на специальных курсах, где девушки осваивают искусство чайной церемонии, икебану, и даже автовождение и искусство поддерживать беседу?

11. Дерево — 5, медь — 7, никель — 12, жемчуг — 30, рубин — 40. Какие числа, исходя из данной классификации, соответствуют серебру и золоту?

12. Женщины Спарты, у которых погибли сыновья, перед похоронами, шли на поле битвы, чтобы взглянуть на тело погибшего. А что конкретно их интересовало?

13. Без чего, по словам Эмиля Кроткого, обходятся житейские драмы, в отличие от драм театральных?

***

1. Кого англичане называют «мать в законе», а французы «красивая мама»?

2. Где же эти женщины... — 1799 года рождения? Какие слова пропущены в этой шутке Бориса Брайнина?

3. Эта женщина, знакомая по своему пятому номеру, говаривала: «Истинная элегантность всегда предполагает беспрепятственную возможность движения».

4. Всемирно известная косметическая империя со своей философией, структурой и законами.

5. Известная всей России женщина в зените своей карьеры решила поменять машину «Пежо». Однако в министерстве культуры запретили ей делать это, сказав, что она обязана ездить только на «Волге». Что эта за женщина?

6. Эту фразу Александр Дюма-отец услышал от парижского сыщика Габриэля де Сертина. Фраза стала крылатой. Назовите ее.

7. Закончите стихотворение Евгения Лукина:

«Посмотри: встает цунами
Над скорлупками квартир,
Так, разделываясь с нами
.....»

8. Согласно французской статистике, женщины чаще носят очки, чем мужчины. Это обьясняется тремя причинами. Во-первых, женщины больше читают, во-вторых, рабочие столы рассчитаны на мужской пол. Назовите третью причину.

9. 23 февраля 1917 года по старому стилю трудящиеся Петрограда по призыву Петербургского комитета большевиков вышли на массовые митинги и демонстрации. А какой же праздник они отмечали?

10. До победы Кастро главным поставщиком этого товара была Куба. Продаваемый на килограммы, он попадал во множество стран, где доставлялся буквально в каждый дом. В России этот товар, в несколько измененном виде, появился в конце 80-х. Назовите первое появившееся в России наименование этого товара.

В викторине могут принять участие все желающие, ответы присылайте по адресу с. Нам, ул. Октябрьская д. 1 (здание улусной администрации), каб. № 212 (отдел по делам семьи и детства). Победителей ждут ценные призы.

Итоги будут подведены **15 мая** в Международный День Семьи.

Дерзайте, участвуйте, побеждайте!

•КОНКУРСТАР • БАЛАҺЫАННЬАЛАР • ВИКТОРИНАЛАР

БОЛҒОЙУҢ! «САҢА СУЛУС» ЫРЫА КОНКУРСА

Тэрийээччилэрэ:
М.В. Новгородов, М.А. Бурнашов уонна Саха Республикатын культураҕа уонна духовность сайдыытын министерствотын кытта тэҥҥэ Ыччат министерствотын өйөөһүннэринэн.

Буолар күнэ:
Кулун тутар 15 к. арыллыыта, 16-17 күннэригэр үлэлээһинэ уонна Гала-концерт.

Буолар сирэ:
Улуустаабы А. Шестаков аатынан СК

Конкурс сыала:
Эдэр, кэскиллээх уонна уостубат талааннары арыйыы, инникитин культура уонна духовность бу улууска сайдарыгар эдэр ыччаты уһуйуу.

Конкурска кытталлар:
7-15 дылы, 16-25 дылы, 26-35 дылы саастаах биирдиилээн ырыаһыттар, дуэт, трио, квартет, эстраднай ырыа араас көрүҥнэригэр.

Ирдэниллэр:
Икки ырыа, көстүүм, сценическэй культура, толоруу маастарыстыбата.

Усунуос:
Кыттааччы 15 диэри — 70 солк., 16 үөһэ — 100 солк. төлүүр.

Кыайыылаахтар:
9 лауреат, 9 дипломант бөлөхтөрүнэн барыта уопсайа.

Билсэргэ:
Культура отдела 21-5-01, СК дир. 21-5-93.

Хос быһаарыы: Регистрация кулун тутар 15 күнэ, 10 чаастан саҕаланар. Конкурс уһааһынакылгааһына кыттааччы ахсааныттан көрүллэр.

Ыалдьыттары хоннороуу Нам бөһүөлэгэр ыытыллар. Хонуга 25 солк.

Тэрийэр бөлөх

«ДУОРАЙДЫН САХА ХОМУҺА»

СЕРГЕЙ КУЛИЧКИҢҢА АНАММЫТ САХАЛЫЫ ЭСТРАДНАЙ ЫРЫА ЭДЭР АВТОРДАРЫН УОННА ТОЛОРООЧЧУЛАРЫН УЛУУСТААҔЫ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРСА

Фестиваль-конкурс балаһыанньата

Сахалыы эстраднай ырыа эдэр автордарын талааннаах эдэр автор уонна толорооччу С. Куличкин кэриэһигэр бу улуустааҕы фестиваль-конкурс ананар.

Сыаллара уонна соруктара:

— Эдэр автор С. Куличкин ырыаларын пропагандалааһын;

— Талааннаах автордары уонна толорооччулары быһаарыы, кинилэр айар дьоҕурдарын сайыннарыыга, олохха киллэриигэ көмөлөһүү;

— Улуустар айар ыччаттарын түмүү;

— Кыттааччылар саха эстрадатын сулустарын кытта ыкса билсиһиилэрэ уонна опыттарын атастаһыылара;

— Көрдөрүллэр эстраднай матырыйаал, эстрада эдэр артистарын, фестиваль-конкурс кыайыылаахтарын профессиональнай бэлэмнэниилэрин хаачыстыбатын тупсарыы.

Тэрийээччилэр:

— Национальнай култуура уонна народнай педагогика Кыһыл Сыырдаабы Киинэ;

— Нам улууһун Хатыҥ Арыы сэлиэнньэтин «Хатыҥчаан» студията;

— Нам улууһун култуураҕа управлениета;

— Нам улууһун ыччат дьыалаларыгар управлениета.

Фестиваль-конкурсу ыытыы болдьоҕо:

— Фестиваль-конкурс 2002 сыл кулун тутар 16-17 күннэригэр ыытыллар;

— Бастакы күн — регистрация, анкетирование, конкурсаннар бэсиэдэлэһиилэрэ, репетициялар сарсыарда 10 чаастан;

— Бастакы талан ылар тур 1 Хомустаах култууратын дьиэтигэр 19 чаастан;

— Иккис күн — иккис талан ылар тур 14 чаастан;

— Фестиваль-конкурсу сабыы;

— Кыайыылаахтар гала-концертара, наҕараадалааһын 19 чаастан Нам селотугар Шестаков аатынан Култуура Киинигэр.

Конкурс усулуобуйата:

— Конкурска хоһооннору уонна мелодиялары бэйэлэрэ айар эдэр автордар кытталлар. Кыттааччы ахсыттан 100 солк. усунуос хомуллар;

— Конкурс саастарынан икки бөлөҕүнэн ыытыллар:

а/12-15 саастаах оҕолор;

б/ 16-28 саастаах ыччаттар;

— Конкурсаннар икки ырыаны иһитиннэрэллэр;

— Ырыалар конкурска эрдэттэн бэлэмнэниллибит фонограмманан, музыкальнай инструменнарынан (фортепиано, баян, гитара уо. д. а.) доҕуһуолланан толоруллаллар.

Ырыа автордарын сыанналааһыныгга олоҕурар торуттэр:

— Айымньылар уус-уран таһымнара;

— Музыкальнай, поэтическай быһаарыы адьас саҥата итиэннэ чаҕылхайа.

Толорооччуларга:

— Толоруу маастарыстыбата;

— Вокальнай даанайдар;

— Сценаҕа култуура;

— Артыыстааһын.

Конкурс кыттыылаахтарын наҕараадалааһын:

1. Конкурска лауреаттар быһаарыллаллар — маннык номинацияларга ырыалар толорооччулара уонна автордара:

— Эдэр самодеятельнай автордарынан уонна толорооччуларынан айыллыбыт итиэннэ толоруллубут СЫЛ БАСТЫҢ ЫРЫАТА:

а/ 12-15 саастаахтарга;

б/ 16-28 саастаахтарга;

— Ырыаны үчүгэйдик оранжировкалааһын иһин.

2. Маннык номинацияҕа Куличкиннар дьиэ кэргэттэрин анал бириистэрэ олохтонор:

— Бастыҥ толорооччу, хоһоон автора уонна мелодия автора;

— «Сыл бастыҥ ырыата» номинацияҕа Нам улууһун ыччат дьыалаларыгар управлениетын уонна култуураҕа отделын 1-2-3 бириэмийэлэргэ аналлаах бириистэрэ туттарыллар.

3. Маннык номинацияларга бириистэр олохтоноллор:

— Ырыаны бастыҥ толорооччу;

— Хоһоон бастыҥ автора;

— Мелодия бастыҥ автора;

— Хоһоону бастыҥнык саҕалаан эрэр авторга;

— Мелодияны бастыҥнык саҕалаан эрэр авторга;

— Саҥа саҕалаан эрэр талааннҥа.

Конкурска кыттарга сайаапканы биэрии бары пууннары кытта сөпсөһүүнү көрдөрөр.

Конкурс кыайыылаахтара түмүктүүр гала-концертка төлөбүрэ суох кыттар эбээһинэстээхтэр.

Бары ыйытыктарга **25-3-95** телефонунан билсиҥ.

«В жизни серьезно стоит относиться только к веселью...»

Улусный центр культуры им. А. Шестакова, Намская улусная библиотека им. Н. Рыкунова, Фонд предпринимательства проводит конкурс -смотр

ВЫСТАВКА ДОСТИЖЕНИЙ ЮМОРА И СМЕХА ВСЕНАМСКОЙ ЗЕМЛИ

Внимание! Если вы цените юмор, считаете, что без юмора жизнь скучна и одноцветна?
Это для Вас.
Если Вы уважаете смех и сами любите смешить других,
Это для Вас.
Если Вы еще не забыли, что такое смех,
Это для Вас.
Если Вы видите вокруг себя хохочущие и радостные лица, сами давно не смеялись,
Это для Вас.
Если Вы умеете делать то, отчего людям смешно,
Это для Вас.

Внимание! Конкурс проводится в рамках программы республиканского конкурса-фестиваля «Ярмарка юмора и смеха — 2002» — «Дьээбэрэҥ дьаарбанката — 2002».

Время проведения: с 29 по 31 марта 2002 г.

Место проведения: Улусный центр культуры им. А. Шестакова

Основное положение: На выставке могут экспонироваться авторские карикатуры, шаржи, комиксы, фотоснимки — коллажи, сатирические и юмористические рассказы, стихи, сценки, юмористические композиции и поделки из любых материалов на любую тему, как-то: кулинарные блюда, костюмы, рукоделие, забавные игрушки, техническое моделирование и в общем многое другое, что может рассмешить, веселить всех нас.

Требования к конкурсу: Экспонаты сопровождаются авторскими краткими смешными текстами.

Заявки, также выставочные экспонаты принимаются и коллективные, и индивидуальные до 27 марта 2002 г. в Центральной улусной библиотеке им. Н.М. Рыкунова.

Участников смотра-конкурса ждут ценные и поощрительные призы, а также входные билеты в Гала-концерт фестиваля юмора и смеха.

Призываем активно включиться в конкурс. Да здравствует народный юмор!

Телефон для справок: 21-8-09 ЦУБ им. Н. Рыкунова, 21-5-93 УЦК им. А. Шестакова

Оргкомиссия

Спорт — тулуур.
спорт — дьулуур

СААХЫМАТ

Нам улууһун сана XXI үйэ маҥнайгы сылын саахымакка чемпионата Президент быыбарын агитациятын үгэнин саҕана ахсыннары иккис аҥарыгар ыытылынна. Онно 30 оонньооччу швейцарскай системанан 9 турга күрэхтэстилэр. Эр дьоҥҥо 9-тан 8 очкону ылан спорт маастарыгар кандидат Матвеев Василий Васильевич холкутук бастаата уонна 2001 с. улуус чемпионун үрдүк аатын ылла.

Оттон дьахталлар ортолоругар Кутукова Альбина Ивановна чемпионнаата. Маны сэргэ пенсионердар ортолоругар Алексеев Николай Иванович, оҕолорго Ноговицын Ленис кыайыылаҕынан таҥыстылар. Чемпионнарга улуус спортка уонна туризмҥа комитетын бочуотунай грамоталара, т/х управлениетын (Бочкарев А.А.) бириистэрэ (Матвеев В.В. 500 солк., Кутукова А.И. 300 солк.) пенсионердарга бастаабыкка Алексеев Н.И. «Ленагаз» тэрилтэ (Шапошников Р.С.) бириинэ 200 солк., ону сэргэ бириистээх миэстэлэри ылбыттарга улуустааҕы ветераннар сэбиэттэрин, социальнай управление анаталаабыт өйдөбүнүк бэлэхтэрэ тутарылынна. Күрэхтэһии республика икки тоҥуллээх чемпиона Попов Максим Михайлович судьуйалаан тэрээһиннээхтик ыытта.

Үгэскэ кубулуйбут Моруос оҕонньор бириинҥэр ыытыллар блиц-турнир кыайыылаахтарынан эр дьоҥҥо Айсен Касьянов, пенсиялаахтарга Егор Леонтьев, дьахталларга Альбина Кутукова буоллулар.

Илья ЕРЕМЕЕВ

ИҺИРЭЭХ ТЫЛЛАР

Салбаҥ нэһилиэгэр олорбутум тухары бииргэ алтыспыт, миигин үгүстүк өйөөбүт-убаабыт ыалларбын **Антонина Николаевна уонна Иннокентий Иннокентьевич Винокуровтарга** дириҥ махталбын тиэрдэбин. **ИННОКЕНТИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЊЫ** 55 сааһын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн эҕэрдэлээн туран үһүн үйэни, дьон-сэргэ ытыктабылын, чэгиэн доруобуйаны баҕарабын!

Тус бэйэтитигэр, оҕолоргутугар-урууларгытыгар, сиэннэргитигэр дьол-соргу буоллун, байылыат олох тоскойдун.

Эҕэрдэни кытта Салбактан Прокопьевтар дьиэ кэргэттэрэ

Күндү балтыбытын, эдьиийбитин **КОЛОДЕЗНИКОВА АННА ПЕТРОВНАНЫ** үйэ аҥардаах үбүлүөйүнэн ис сүрэхтэн тахсар истиҥ тылларынан эҕэрдэлиибит. Күн сиригэр баар бары үтүөнү, кэрэни, чэгиэн-чэбдик доруобуйаны баҕарабыт. Кырдьары, ыалдьары билиммэккэ эйэҕэс дуоһаҕынан, булгуруйбат сайаҕас санааҕынан, соргулаах сүбэҕинэн үтүө холобур буолан, үгүс үөрүүлээх күннэн, үһүн уруйдаах олохтон диэн алгыыбыт.

Намтан Алексеевтар, Архиповтар, Колтовскойдар, Саввиннар, Майаттан Федоровтар, Чурапчыттан Архиповтар, Дьокуускайтан Слепцовтар, Федоровтар, Сидоровтар

Күндүттэн күндү кэргэним, ийэбит, эбээбит барахсан **ЕКАТЕРИНА ПАВЛОВНА ПАВЛОВАНЫ** 60 сааскын улэ үгэнигэр сылдьан көрсүбүккүнэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран ис дуоһабытыттан эҕэрдэлиибит!

Олоххо дьулуурун, дьоҥҥо-сэргэҕэ үтүө сыһыаныҥ, көнө-көрсүө майгыҥ, амарах дуоһаҥ оҕолоргор, сиэннэргэр иҥнии.

Аймах-билэ дьоҥуҥ ытыктабылынан аралаччыланан оҕолоруҥ сылаас сыһыаннарынан, сиэннэриҥ миниигэс мичээрдэриинэн утуттанан үйэҥ уһаатын.

Чэгиэн-чэбдик буол, үөрэ-көтө сырыт, айар дьоҕуруҥ сайда-үүнэ турдун!

Сиэннэриҥ, оҕолоруҥ, кэргэниҥ

Нам улууһунааҕы аҕар-суоттуур киин начальнигын, ытык-мааны салайааччытын, күндү коллегабытын **ИРИНА НИКИТИЧНА АНТОНОВАНЫ** күнү көрбүт, дьонун үөрдүбүт дьоһуннаах күнүнэн, үйэ аҥардаах үөрүүлээх юбилейынан итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт өссө да үһүн кэмҥэ бар дьоҥуҥ ортотугар үөрэ-көтө үлэлиириҥэр, уҕарабат уоту, эстибэт эрчими, сылайбат сыдаһыны, кырдьарга кыайтарбат кытаанах доруобуйаны!

Инникитин оҕолорун, кэлэр кэнчээри сиэннэрин үгүс үөрүүлээх күнү-дьылы бэлэхтэннэр дьолун чороонун дьалкыппакка өрүү толорон үйэҕин үһатыахтыннар!

Эҕэрдэни кытта Намнааҕы аҕаарсуоттуур киин коллектива

Күндүтүк саныыр тапталлаах аҕабытын, эһээбитин, хос эһээбитин, күтүөппүтүн үлэ, тыыл ветеранын, Чурапчы көһүүтүн кыттыылааҕын **ДМИТРИЙ ФИЛИППОВИЧ МАРКОВЫ** 75 сааскын туолар өрөгөйдөөх күнүгүнэн үөрэн-көтөн туран итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит.

Эн сырдыгы, сылааһы таҥатан, үйэҕин уһатан, чэгиэнник олороргор, айылҕаҥ барахсанныын алтыһан, сирдээҕи сулус буолаҥҥын, сиэннэргин, хос сиэннэргин олоххо аартыктарын сырдата, олорон кэлбит олоҕуҥ муударастарыгар үөрэтэ, үтүө холобур буолаҥҥын, биһигини кытта этэҥҥэ сырыт, дьоллоох олоҕуҥ уһаатын диэн баҕабыт бастыҥын, алгыспыт үтүөтүн аныыбыт. Биһиги туспутугар бары үтүөҕэр сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн, хоолдьуктаах бэйэбит хоҥкуйан барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Бэтүөстэн кыыһыҥ, күтүөтүҥ, сиэннэриҥ, 6 хос сиэниҥ уонна Кугдановтар

БИЛЛЭРИИЛЭР

«Нам» телерадиокиин биллэрэр

Убаастабыллаах көрөөччүлэр, эфири таһаарар аппаратура (передатчик) алдьаммытынан «Нам» ТРК биэриилэрэ биллибэт болдьоххо тохтуур.

«Синтай» мини китайскай тракторы 2001 сыллааҕа от мунньара суох ылбыттар суһаллык ДГУП «Туймаада-Лизинг» нөҥүө тракторы ылбыт документтэрин илдьэ киирэн от мунньарын бу ый 20 күнүгэр дылы ыларгытыгар.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Военный комиссариат Намского улуса проводит опрос граждан, пребывающих в запасе, по определению оптимальных условий, при соблюдении которых они будут заключать контракт на военную службу с Министерством Обороны Российской Федерации:

* Заработная плата (с указанием суммы)
* Льготы
* Другие условия

Ответы можете передать по тел. 21-1-38, 21-4-46 или подойти в Военный комиссариат в каб. № 3.

Военный комиссар Намского улуса подполковник А. ЕРШОВ

Военный комиссариат улуса для изучения качества прохождения военной службы военнослужащих призванных с территории Намского улуса, просит родителей предоставить адреса места прохождения военной службы военнослужащих призванных в 2000 и 2001 году. Конт. тел. 21-4-46 или обратиться в Военный комиссариат каб. № 3

Военный комиссар Намского улуса подполковник А. ЕРШОВ

Көбөкөн орто оскуолатыгар араас сылларга үөрэммит, үлэлээбит дьоммутун бу дьыл кулун тутар 23 күнүгэр оскуола тэриллибитэ 70 сыллаах юбилейыгар ыҥырабыт.

Билии-көрүү дойдутун
Аартык суолун арыйбыт,
Оскуолабыт барахсан,
Юбилейдаах күнүгэр
Үгүс элбэх түбүктээх,
Үлэ, үөрэх сылларын
Ахтар-саныыр күннэгэ
Ирэ-хоро кэпсэтэ,
Үөрэ-көтө ыалдьыттааҥ!

Көбөкөн селота. Саҕаланыыта 9 ч.

Тэрийэр бөлөх

Сдатчикам в магазин «Народные промыслы», в связи с окончанием зимнего сезона, просим забрать меховые изделия до 15 марта 2002 г. Не получившим обратно свои меховые изделия претензии по хранению не предъявлять.

«Эрчим» б/х перерегистрация барарынан иэстээхтэр 2 ый иһиннэн кэлэн аахсаргытыгар.

Атыылыыбын «Синтай 180» мини тракторы.
2 этээстээх дьиэ.

Билсэр тел. 21-5-50.

Бөтүү нэһилиэгин дьаһалтатын, Т. Бүрэ аатынан орто оскуола коллективатра, ветераннар сэбиэттэрэ үлэ, тыыл ветерана. Бөтүү кырдьаҕаһа

ГРИГОРЬЕВ
Ион Михайлович

ыараханнык ыалдьан өлбүтүгэр уолуттар Алексеев А.И., аймахтарыгар дириҥ күтүрданнарын тиэрдэллэр.

Бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Гоголев Владимир Алексеевичка быраата

ГОГОЛЕВ
Семен Алексеевич

хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын тиэрдэбит.

1983 с. 10 «а» кыл. выпускниктара

Күтүөппүтүгэр Григорьев Ион Михайловичка таптыыр убайа, үлэ, тыыл ветерана, Бөтүү нэһилиэгин олохтоохо

ГРИГОРЬЕВ
Ион Михайлович (Улахан Дьуон)

үһүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын бокуонньук уолуттар, чугас-билэ дьоҥуттар тиэрдэбит.

Хамаҕаттаттан Григорьевтар, Ларионовтар, Касьяновтар

Ытыктабыллаах Люция Семеновна, Алексей Афанасьевич Гоголевтарга, уолаттарыгар Володяҕа, Алексейга уонна кыыстарыгар Мотяҕа оҕолоро, быраатара, убайдара

ГОГОЛЕВ
Семен Алексеевич

хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын тиэрдэбит.

НСШ №1 1984 с. выпускниктара

Истиҥник саныыр дьүөгэм Нам селотун олохтоохо, үлэ, тыыл ветерана

БОЧКАРЕВА
Евдокия Архиповна

ыарахан ыарыыттан эмискэ күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, кийиттэригэр, күүгэттэригэр, сиэннэригэр дириҥ күтүрдаммытын биллэрэбит, аһыыгытын таҥнҥэ үллэстэбит.

Сергучевтар

Сир комитетын коллектива комитет үлэһиттэригэр Гоголева Люция Семеновнаҕа, Гоголев Алексей Афанасьевичка, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр тапталлаах уоллара, убайдара, быраатара

ГОГОЛЕВ
Семен Алексеевич

хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ күтүрданнарын тириэрдэллэр.

Хамаҕатта орто оскуола төрөппүтүн сүбэтэ Новгородова Любовь Назаровнаҕа, кини кэргэнигэр Новгородов Ефрем Михайловичка таптыыр аҕалара, педагогическай үлэ ветеран учуутала, Аҕа дойду сэриитин, Венгрия, Румыния, Чехословакия, Молдавия босхолоһуунун кыттыылааҕа, противотанковай орудие командира

БАҐЫНАНОВ
Наазар Яковлевич

үһүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн сиэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ күтүрдаммытын тириэрдэбит.

Төрөппүт сүбэтэ

Бииргэ үөрэлгир коллегабыт, Граф Бизэрэгин учуутальыгар Федорова Нюрбина Петровнаҕа кини тапталлаах аҕата

ОХЛОПКОВ
Петр Прокопьевич

өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын биллэрэбит.

Оскуола коллектива, профкома

Ытыктыыр коллегабытыгар, Сбербаан ветераныгар Роза Дмитриевна Матвееваҕа уонна кини дьиэ кэргэнигэр убайдара

КОЛОДЕЗНИКОВ
Куприян Дмитриевич

үһүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын тиэрдэбит.

Намнааҕы Сбербаан коллектива

Выражаем глубокое соболезнование нашим друзьям Федоровым Нюрбине, Анатолию, детям по поводу кончины их любимого отца и дедушки

ОХЛОПКОВА
Петра Прокопьевича.

Друзья

Нам орто оскуолатын учуутальыгар Матвеева Аксинья Васильевнаҕа уонна кини чугас дьонноругар таайдара, убайдара

КОЛОДЕЗНИКОВ
Куприян Дмитриевич

үһүн ыарахан ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ күтүрдаммытын тиэрдэбит.

НСПШ-1 коллектива

Бастакы тренерим, республика «Урожай» обществотын 1980 с. чемпиона

ОХЛОПКОВ
Петр Прокопьевич

ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр Мария Константиновнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ күтүрдаммын тириэрдэбин.

Гроссмейстер А.Г. Азаров

Дуобат улуустааҕы федерацияҥа улуус хас да төгүллээх чемпиона, маастарга кандидат

ОХЛОПКОВ
Петр Прокопьевич

өлбүтүнэн бокуонньук дьоҥуттар-сэргэтигэр, аймахтарыгар дириҥ күтүрдаммын тириэрдэбин.

Үлэ, тыыл ветерана

НОВГОРОДОВ
Василий Яковлевич

эмискэ ыалдьан өлбүтүнэн кини күүгэттэрэ Хатыҥ Арыы оскуолатын учуутальыгар Хабаров Геннадий Васильевичка дириҥ күтүрдаммытын тиэрдэбит.

Хатыҥ Арыы орто оскуолатын администрацията, профкома, коллектива

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Биһиги тапталлаах эһэбит, аҕабыт, кэргэним Новгородов Дмитрий Иннокентьевич Аҕа дойду Улуусэриитин кыттыылааҕа, улуус бочуоттаах гражданина, кадровай булчута этэ. Хомойуох иһин, этэ диирбитигэр тиийэбит. Биһиги кэккэбиттэн туораабыта номнуо сыл буолла.

Кини 1926 сыллаахха алтыннаа 14 күнүгэр Кэбээйи улуусун Сииттэ нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Оҕо сааһа төрөөбүт Сииттэтин киэҥ нэлэмэн сыһыыларыгар, ыраас уулаах үрэхтэриҥэр ааспыта. Оҕо сааһа кыһалҕалаах кэмҥэ түбэһэн, кыра эрдэҕиттэн үлэҕэ-хамнаска эриллэн улааппыта. Ол курдук, бары үлэҕэ барытыгар улахан дьону кытта бииргэ сылдьыһан колхоһуугар биир төһүү үлэһит буолбута. 1943 сылтан дьаамсык үлэтигэр ананан, «Дьокуускай—Кэбээйи—Сангаар» суолларыгар элбэхтик сылдьыбыта. Оттон 1944 сыл бэс ыйыгар армияҥа барар бэбиэскэни туппута. Сулууспатын Япония империалистарын утары сэриитэн саҕалаабыта. Японнар улаханнык бөҕөргөтүммүт сирдэрин Хинган хайатын штурмалааһыҥҥа уонна ону туораанныҥҥа хорсунун иһин Сталинтан махтал сурук туппута. Сэриини Японияҥа Мунден куоракка түмүктээбитэ. Сэрии кэнниттэн япон билиэнэйдэрин Союзка таһаартааһыҥҥа сылдьар. Сулууспатын 1950 сыллаахха от ыйыгар түмүктээн, дойдутугар этэҥҥэ эриллибитэ.

Армияттан кэлээт да «Карл Маркс» колхозка, кэлин «Хатыҥ Арыы» совхозка үлэлээбитэ. Сайынын от үлэтигэр звеноводунан, кадровай булчутунан өр сылларга үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. 1995 сыллаахха диэри байанайдаах хара тыатыттан арахсыбакка бултаабыта. Бу ыарахан, эрэйдээх-эндирдээх үлэҕэ күүстээх санаалаах, тулуурдаах буолан, үгүс ситиһиини ситиспитэ, булчут бастыҥа буолбута.

Биһиги аҕабыт үтүө суобастаахтык олорон ааспыт олоҕун үгүс элбэх медаллар, махтал, эҕэрдэ суруктара, аалай кыһыл чемпион лиэнтэлэрэ туоһулуулуллар.

Күндү киһибит, Эн кэрэ мөссүөнүҥ, олорон ааспыт олоҕуҥ, биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи үтүө өйдөбүл буолуоҕа.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара

Дьылҕа хаан оҥоһуута кытаанах да эбит. Биһиги күндү бырааппыт Атласов Николай Сергеевич күөгэйэр күнүгэр, эдэр сааһыгар куһаҕан сидьиҥ киһи илиититтэн сэтиньи 1 күнүгэр өлөн туораабыта.

Биһиги Никитабыт 1965 сыл бэс ыйын 28 күнүгэр Хамаҕатта бөһүөлэгэр төрөөбүтэ. Хамаҕатта орто оскуолатын бүтэрэн, ытык иэһин армияҥа төлөөн куоракка суоппар идэтин ылан өлүөҕэр диэри суоппарынан үлэлээбитэ. Кини суоппар идэтин толору баһылаан үлэлээбит тэрилтэтигэр дьон убаастабылынан туһанара. Оҕо сылдьан тулаайах хаалан эрэйи-кыһалҕаны эрдэ билбитэ. Ол да иһин буолуо дьоҥҥо-сэргэҕэ, табаарыстарыгар сүрдээх эйэҕэс сыһыаннааҕа, төһө кыаллынан көмөлөһөрө. Биһиги Никитабыт олорбут олоҕо төһө да кылгаһын иһин табаарыстарыгар, аймахтарыгар истиҥ, эрэллээх доҕор этэ.

Дьылҕа хаан ыйааҕа ыарахан да эбит. Никитабыт сырдык ыраас мөссүөнэ, үөрэ-көтө сылдьара, хорсун күүстээх санаата биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи хаалыа, куруук ахта-саныы сылдьыахпыт.

Аймахтара

БИЛЛЭРИИЛЭР

Кулун тутар 14 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан улуус дьаһалтатын актовай саалатыгар нолуок төлөөччү тэрилтэлэр салайааччыларыгар, учуот үлэһиттэригэр, предпринимателлэргэ анаан нолуок инспекцията семинар ыытар.

Семинар темата: нолуок туһунан сокуоннарга уларыйылар, Нолуок Кодексын 25 уонна 26 чаастарын үлэҕэ киириитэ, бюджеты таһынан фондалар төлөбүрдэригэр уларыйылар, эбиилэр.

Нолуок инспекцията

БЭЙЭ БУРДУГА ХАҺАН ДА ОРДУГА!
23-5-75 НҮӨМЭРГЭ ТЕЛЕФОННААН — былырыыҥҥы үүнүү сиэмэтиттэн мэлиллибит бурдук дьиэҕитигэр тиэллэн кэлиэҕэ.

Нам педагогическай колледжын общежитиетыгар быстах кэмҥэ ставкаҕа воспитатель наада. Ирдэбилэ: анал үөрэхтээх, пенсионер да буолуон сөп.

Охсордоох, мунньардаах Т-16 тракторы атыылыыбын.

Тел. 21-4-55 (үлэ чааһыгар)
21-4-40 (киэһэ)

Продаю стальной, гибкий тросс (новый) диаметр 12. 10. 9 мм. Цена 35 руб/метр.

Вентиль (бронзовый) диаметр 25 мм.№ — 80 руб/штука.

Стекло лобовое на УАЗ — 800 руб/штука.

Тел. 23-3-23 (вечером)

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; "НАМ" ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционнай издательскай система — 21141

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуулуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — Я 0085.

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. *Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.*

"ЭҺСИЭЛИ" - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложнай уул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылынна уонна таҥылынна "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат" НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кэмэйэ 1,0 бэчээт. лист.
Индекса — 54889. Тираһа — 2572
Бэчээккэ илии баттанна —12:00 ч, 11.03. 2002
Сакаабын №-рэ — 30